

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT**privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României**

În temeiul art. 29 și 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, al Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.408/2005 și al Convenției Ministerului Finanțelor Publice — Băncii Naționale a României nr. 184.575/13 din 23 septembrie 2005,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I**Dispoziții generale**

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește:

- a) termenii și procedurile privind plasarea prin Banca Națională a României a titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice în formă dematerializată, în monedă națională sau în valută, pe piața internă;
- b) condițiile privind accesul participanților pe piața primară în calitate de dealeri primari;
- c) drepturile și obligațiile ce revin dealerilor primari, precum și orice alte condiții, modalități, proceduri cu privire la organizarea și derularea activității pe această piață.

CAPITOLUL II**Piața primară a titlurilor de stat**

Art. 2. — (1) Banca Națională a României organizează și conduce activitatea de plasare/vânzare a emisiunilor de titluri de stat, în conformitate cu prevederile prezentului regulament și cu respectarea principiilor referitoare la:

- a) transparența pieței și a condițiilor de acces;
- b) metodele și procedurile folosite în derularea operațiunilor de vânzare a emisiunilor de titluri de stat;
- c) protecția investitorilor;
- d) tratamentul nediscriminatoriu al participanților.

(2) Vânzarea prin licitație sau subscripție publică a titlurilor de stat, în condițiile prezentului regulament, se realizează de către Banca Națională a României, în calitate de agent al Ministerului Finanțelor Publice.

(3) Data și locul desfășurării licitației sau subscripției publice, precum și elementele de identificare ale emisiunii ce urmează a fi plasată sunt stabilite de Ministerul Finanțelor Publice prin prospectul de emisiune și sunt făcute publice de Banca Națională a României.

(4) Ministerul Finanțelor Publice își rezervă dreptul ca suma împrumutată aferentă unei serii să fie majorată, micșorată sau anulată, în funcție de necesitățile de finanțare și/sau de nivelul randamentului rezultat în urma licitației.

Art. 3. — (1) Participanți pe piața primară a titlurilor de stat în calitate de dealeri primari pot fi:

- a) instituții de credit, așa cum sunt definite la art. 1 alin. 2 lit. a) din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, care sunt autorizate de Banca Națională a României;
- b) societăți de servicii de investiții financiare, așa cum sunt definite la art. 6 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, care sunt autorizate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare;
- c) instituțiile echivalente celor prevăzute la lit. a) și b), autorizate în statele membre ale Uniunii Europene și/sau în celelalte state aparținând Spațiului Economic European.

(2) Persoanele fizice și persoanele juridice, rezidente sau nerezidente, altele decât cele menționate la alin. (1),

pot să desfășoare operațiuni pe piața primară a titlurilor de stat numai prin intermediul unui dealer primar.

Art. 4. — Condiții de acces pe piața primară a titlurilor de stat pentru dealerii primari:

1. existența unei autorizații în baza căreia poate presta următoarele servicii:
  - a) tranzacționarea titlurilor de stat în cont propriu și/sau în contul clienților;
  - b) intermedierea în oferta de titluri de stat prin subscrierea și plasamentul acestora;
  - c) păstrarea în custodie și administrarea titlurilor de stat;
2. îndeplinirea criteriilor de acces stabilite prin regulile sistemului de depozitare și decontare a titlurilor de stat SaFIR;

3. existența unei structuri organizatorice distincte, spații specifice necesare derulării operațiunilor cu titluri de stat, dotări tehnice pentru activități de tranzacționare și custodie;

4. reglementarea prin norme proprii a procedurilor de lucru cu clienții, a mijloacelor de evidență a deținerilor clienților, precum și a procedurilor privind controlul intern al activității cu titluri de stat;

5. instituțiile prevăzute la art. 3 trebuie să facă dovada unui nivel de performanță financiară cotate de una dintre agențiile de specialitate (Fitch Ratings, Moody's sau Standard & Poor's) cu risc investițional scăzut.

Art. 5. — (1) Instituțiile solicitante trebuie să depună la Banca Națională a României o cerere în vederea dobândirii calității de dealer primar, împreună cu documentația din care să rezulte îndeplinirea condițiilor de acces. În termen de 30 de zile Banca Națională a României va aproba cererea sau o va respinge motivat, cu notificarea instituției solicitante.

(2) Banca Națională a României aprobă cererile de acces cu consultarea autorității de supraveghere competente.

(3) Dealerul primar poate cere retragerea dreptului de acces pe piață, caz în care retragerea dreptului de acces produce efecte începând cu ziua bancară următoare datei la care decizia Băncii Naționale a României a fost comunicată dealerului primar. Banca Națională a României va aduce de îndată la cunoștință participanților, precum și Ministerului Finanțelor Publice și autorității de supraveghere competente decizia sa, prin orice mijloace.

Art. 6. — Dealerii primari au următoarele obligații:

1. să depună oferte de cumpărare în nume propriu și/sau în numele clienților într-un quantum de minimum 10% din valoarea anunțată pentru fiecare serie, conform prospectului de emisiune;

2. să adjucece în nume propriu minimum 1% din totalul valorii adjudecate aferente emisiunilor de titluri de stat plasate în ultimele 12 luni, în monedă națională și/sau în valută. Pentru emisiunile în valută calculele se vor efectua la cursul Băncii Naționale a României valabil în ziua decontării emisiunii respective;

3. să mențină în evidențele proprii conturi de custodie pentru clienți;

4. să dețină la final de trimestru un volum de titluri de stat achiziționate în nume propriu într-un cuantum de maximum 20% din emisiunile adjudecate în trimestrul respectiv și existente în circulație. Pentru emisiunile în valută calculele se efectuează la cursul Băncii Naționale a României valabil în ultima zi a trimestrului supus analizei.

Art. 7. — În caz de fuziune în care este implicat cel puțin un dealer primar, Banca Națională a României va analiza îndeplinirea condițiilor de acces pe piața primară de către noua instituție.

Art. 8. — Dealerii primari au obligația de a prezenta Băncii Naționale a României orice informații și/sau documente solicitate, în legătură cu activitatea derulată pe această piață.

CAPITOLUL III

Plasarea titlurilor de stat pe piața primară

Art. 9. — Organizarea licitațiilor și a subscripțiilor publice se face de către o comisie alcătuită din reprezentanți ai Băncii Naționale a României și ai Ministerului Finanțelor Publice, astfel: președinte și secretar numiți de Banca Națională a României și cel puțin 2 membri specialiști, dintre care unul este numit de Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 10. — Președintele și reprezentantul Ministerului Finanțelor Publice verifică modul de adjudecare, semnează procesul-verbal și comunicatul oficial de închidere a licitației sau subscripției publice.

Art. 11. — Secretarul comisiei împreună cu membrii acesteia derulează toate operațiunile specifice legate de deschiderea, desfășurarea și stabilirea rezultatului licitației sau subscripției publice, întocmește procesul-verbal și comunicatul oficial; semnează împreună cu membrii specialiști procesul-verbal și comunicatul oficial.

SECȚIUNEA 1

Licitația

Art. 12. — Dealerii primari trebuie să depună oferte de cumpărare în cont propriu și în contul clienților lor în ziua desfășurării licitației, până la ora 12,00, dacă nu se specifică altfel în documentele de lansare a emisiunii.

Art. 13. — (1) Oferta de cumpărare prin licitație cuprinde obligatoriu următoarele:

- emisiunea pentru care este prezentată oferta;
- data completării;
- data licitației;
- valoarea totală și rata dobânzii licitate;
- defalcarea sumei totale licitate în suma solicitată în cont propriu și suma solicitată în contul clienților;

— elementele de identificare a dealerului primar, denumirea și sediul social, semnăturile autorizate și stampila oficială etc.;

— numărul contului curent și numărul contului de evidență a titlurilor de stat.

(2) Ofertele se transmit în plic sigilat care va purta stampila și antetul participanților. Secretarul Comisiei de licitație eliberează o adeverință care atestă primirea plicului.

(3) Ofertele pot fi transmise, de asemenea, prin alte modalități considerate acceptabile de către administratorul de piață (telex, cifrat, SWIFT, sistem electronic etc.), în acest caz procedura de licitație urmând a fi prezentată în reglementări specifice.

Art. 14. — (1) Ofertele de cumpărare depuse nu pot fi retrase, acestea constituind angajamente ferme din partea participanților.

(2) Numărul maxim de tranșe de preț se stabilește de Ministerul Finanțelor Publice și se anunță prin prospectul de emisiune al seriei respective.

Art. 15. — (1) Ședința de licitație începe la ora 13,00, dacă nu se specifică altfel în documentele de lansare a emisiunii, prin deschiderea de către secretarul comisiei, în prezența celorlalți membri, a plicurilor conținând ofertele de cumpărare ale participanților la licitație.

(2) Membrii comisiei verifică respectarea condițiilor prevăzute la art. 13.

(3) Ofertele de cumpărare care nu îndeplinesc condițiile stabilite prin prezentul regulament sunt respinse.

(4) Președintele comisiei poate decide, de comun acord cu dealerul primar, rectificarea pe loc a erorilor de formă și validarea ofertei. Acordul dealerului primar poate fi comunicat telefonic, cu condiția confirmării în scris în cursul ședinței de licitație.

Art. 16. — (1) Secretarul comisiei, împreună cu membrii specialiști, întocmește centralizatorul ofertelor de cumpărare și, în baza grilei de cotare, determină nivelul la care cererea cumulată crescător din punctul de vedere al ratei dobânzii sau cumulată descrescător din punctul de vedere al prețului satisface oferta anunțată de Ministerul Finanțelor Publice.

(2) Totodată se va stabili valoarea emisiunii oferite ce și-a găsit contrapartida în cerere și prețul sau rata dobânzii maxime, minime și medii la care au fost adjudecate ofertele de cumpărare.

(3) În situația în care întreaga emisiune a fost vândută, iar la nivelul marginal (nivelul prețului minim, respectiv al ratei dobânzii maxime acceptate) sunt mai multe oferte de cumpărare ce nu pot fi satisfăcute integral, și Ministerul Finanțelor Publice nu majorează valoarea emisiunii până la concurența executării integrale a nivelului marginal, se aplică principiul proporționalității, fiecare primind valoarea rezultată. Toate valorile sunt rotunjite până la cea mai apropiată valoare divizibilă cu valoarea nominală a unui titlu de stat.

Art. 17. — (1) Metodele folosite pentru determinarea prețului sunt metoda prețului multiplu și metoda prețului uniform.

(2) Metoda prețului multiplu presupune alocarea titlurilor de stat pentru ofertele adjudecate la prețul sau rata dobânzii pe care fiecare dintre ofertanții câștigători l-a oferit, până la adjudecarea emisiunii. În baza ofertelor de cumpărare adjudecate la prețuri sau rate ale dobânzii diferite se calculează un preț sau o rată a dobânzii medii de adjudecare.

(3) Metoda prețului uniform presupune alocarea titlurilor de stat pentru ofertele adjudecate la cel mai scăzut preț sau rata dobânzii cea mai ridicată, care au fost acceptate pentru adjudecarea emisiunii.

Art. 18. — (1) Ofertele de cumpărare prin licitație pot fi oferte de cumpărare competitive (concurențiale) și oferte de cumpărare necompetitive (neconcurențiale).

(2) Ofertele de cumpărare, indiferent de tipul acestora, trebuie să indice o valoare care să fie multiplu al valorii nominale a unui titlu.

Art. 19. — *Oferta de cumpărare competitivă* este oferta prin care participantul indică, pe lângă valoarea pe care dorește să o adjudece, și prețul maxim (exprimat ca rată minimă a dobânzii) pe care este dispus să îl plătească.

Art. 20. — (1) *Oferta de cumpărare necompetitivă* este oferta prin care participantul indică numai valoarea pe care dorește să o adjucece.

(2) Ofertele de cumpărare necompetitive sunt executate cu prioritate, astfel:

a) la prețul mediu ponderat sau rata medie ponderată a dobânzii ofertelor de cumpărare competitive acceptate în licitațiile adjucecate pe baza metodei prețului multiplu;

b) la prețul final sau rata dobânzii finale a licitațiilor adjucecate pe baza metodei prețului uniform.

(3) Ministerul Finanțelor Publice stabilește prin prospectul de emisiune:

a) categoriile de investitori care pot depune oferte de cumpărare necompetitive;

b) limita maximă privind ponderea ofertelor de cumpărare necompetitive în valoarea totală a emisiunii; și/sau

c) limite minime și/sau maxime pentru valoarea unei oferte de cumpărare necompetitive.

(4) În cazul în care ofertele necompetitive depășesc valoarea maximă admisă din total emisiune, alocarea va fi efectuată aplicându-se principiul proporționalității.

SECȚIUNEA a 2-a

Subscripția publică

Art. 21. — (1) Dealerii primari trebuie să depună oferte de cumpărare în contul lor și în cel al clienților lor până la subscrierea integrală a emisiunii sau până la ora 12,00 a ultimei zile din perioada de subscriere, dacă nu se specifică altfel în documentele de lansare a emisiunii.

(2) Data la care se încheie oferta de subscriere este considerată a fi data vânzării.

Art. 22. — (1) Oferta de cumpărare prin subscripție publică cuprinde obligatoriu următoarele:

— emisiunea pentru care este prezentată oferta;

— data completării;

— valoarea totală subscrisă;

— defalcarea sumei totale subscrise în suma solicitată în cont propriu și în contul clienților;

— elemente de identificare a dealerului primar, denumirea și sediul social, semnăturile autorizate și ștampila oficială etc.;

— numărul contului curent și numărul contului de evidență a titlurilor de stat.

(2) Ofertele de subscriere se transmit în plic sigilat care va purta ștampila și antetul dealerilor primari. Secretarul Comisiei de subscripție eliberează o adevărită care atestă primirea plicului.

(3) Ofertele pot fi transmise, de asemenea, prin alte modalități considerate acceptabile de către administratorul de piață (telex cifrat, SWIFT, sistem electronic etc.), în acest caz procedura de subscripție urmând a fi prezentată în reglementări specifice.

Art. 23. — (1) Ofertele de subscriere depuse nu pot fi retrase, acestea constituind angajamente ferme din partea participanților.

(2) Ofertele de cumpărare trebuie să indice o valoare care să fie multiplu al valorii nominale a unui titlu de stat.

Art. 24. — (1) Ședința de subscripție începe la ora 13,00 în ultima zi a perioadei de subscriere, prin deschiderea de către secretarul comisiei, în prezența celorlalți membri, a plicurilor conținând ofertele de cumpărare ale participanților, dacă nu se specifică altfel în documentele de lansare a emisiunii.

(2) Membrii comisiei verifică respectarea condițiilor prevăzute la art. 22.

(3) Ofertele de cumpărare care nu îndeplinesc condițiile stabilite prin prezentul regulament sunt respinse.

(4) Președintele comisiei poate decide, de comun acord cu dealerul primar, rectificarea pe loc a erorilor de formă și validarea ofertei. Acordul dealerului primar poate fi comunicat telefonic, cu condiția confirmării în scris în cursul ședinței de subscriere.

Art. 25. — (1) Secretarul comisiei împreună cu membrii specialiști întocmesc centralizatorul ofertelor de cumpărare.

(2) În situația în care cererile depășesc valoarea emisiunii, toate cererile vor fi acceptate proporțional sau, cu acordul Ministerului Finanțelor Publice, emisiunea poate fi majorată.

(3) Titlurile de stat rămase nesubscrise până la ora 12,00 a ultimei zile din perioada de subscriere se anulează și emisiunea se încheie la valoarea subscrisă.

SECȚIUNEA a 3-a

Decontarea operațiunilor de piață primară

Art. 26. — (1) Rezultatele licitației sau subscripției publice, după caz, sunt transmise sistemului de depozitare și decontare a titlurilor de stat SaFIR.

(2) Decontarea operațiunilor cu titluri de stat derulate pe piața primară a titlurilor de stat și plata obligațiilor financiare ale emitentului se efectuează în conformitate cu Regulile sistemului de depozitare și decontare a titlurilor de stat SaFIR, ale sistemului cu decontare brută în timp real ReGIS, precum și cu celelalte reglementări ale Băncii Naționale a României în domeniu.

(3) În situația nerespectării termenului de decontare a rezultatelor licitației/subscripției, pentru fiecare zi de întârziere, dealerul primar și/sau participanții cu cont de decontare în ReGIS, care accesează piața primară printr-un dealer primar, sunt obligați la plata unei dobânzi penalizatoare, calculată zilnic, la nivelul ratei dobânzii de adjucecare/subscriere plus nivelul ratei BUBID-ON aferente fiecărei zile din perioada de întârziere. Sumele încasate în lei se vor vira în contul curent general al Trezoreriei Statului, deschis în ReGIS; sumele încasate în valută se vor vira în contul de valută al Ministerului Finanțelor Publice deschis la Banca Națională a României.

CAPITOLUL IV

Monitorizare

Art. 27. — (1) Banca Națională a României monitorizează conduita dealerilor primari, urmărind respectarea prevederilor prezentului regulament.

(2) În situația deschiderii procedurii de insolvență și/sau a nerespectării prevederilor art. 4 și 6, Banca Națională a României poate retrage calitatea de dealer primar și/sau poate suspenda pe o perioadă de maximum 90 de zile calendaristice dreptul de acces în nume propriu pe piața primară, în condițiile respectării prevederilor art. 6.

Art. 28. — (1) În cazul retragerii calității de dealer primar, Banca Națională a României va lua următoarele măsuri:

a) va interzice accesul pe piața primară a titlurilor de stat de la data notificării privind deschiderea procedurii de insolvență sau în orice alt caz de retragere a calității de dealer primar, cu excepția ofertelor de cumpărare la licitație/subscripție depuse anterior momentului primirii notificării respective;

b) va notifica aceasta celorlalți participanți, precum și autorității de reglementare și supraveghere competente.

(2) Retragerea dreptului de acces pentru societățile de servicii de investiții financiare se va face după consultarea cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art. 29. — În cazul nerespectării de către dealerii primari a prevederilor prezentului regulament, Banca Națională a României va aplica sancțiuni în conformitate cu prevederile art. 57 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 30. — Instituțiile autorizate în baza Regulamentului privind operațiunile cu titluri de stat emise în formă dematerializată, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice, al guvernatorului Băncii Naționale a României și al președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 875/2001, își mențin calitatea de dealer primar, sub rezerva îndeplinirii nu mai târziu de 3 octombrie 2005 a condițiilor de acces prevăzute la art. 4 pct. 2.

Art. 31. — (1) Banca Națională a României, în calitate de agent al Ministerului Finanțelor Publice, va încuraja înființarea de asociații profesionale în scopul ridicării standardelor profesionale, stabilirea și impunerea unor reguli de conduită și etică profesională în desfășurarea operațiunilor pe piața primară a titlurilor de stat.

(2) Codurile de conduită avizate de Banca Națională a României sunt obligatorii pentru participanții pe piața primară.

Art. 32. — (1) Pentru instituțiile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. c), prezentul regulament se aplică de la data aderării României la Uniunea Europeană, urmând a se stabili condiții de acces pe piață.

(2) Prevederile art. 4 pct. 5 se aplică de la data aderării României la Uniunea Europeană.

Art. 33. — Banca Națională a României, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, va emite norme tehnice în aplicarea acestuia.

Art. 34. — (1) Prezentul regulament intră în vigoare la data de 3 octombrie 2005.

(2) Prezentul regulament va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Guvernatorul Băncii Naționale a României,
Florin Georgescu

București, 29 septembrie 2005.

Nr. 11.